

Caritas Kosova

Kodi i Etikës & Kodi i Sjelljes për Stafin

(i bazuar në atë të Caritas Internationalis)

Përpiqemi të jetojmë vlerat tona:

Kodi i Etikës për Caritas Kosova, bazuar në atë të Caritas Internationalis¹

Parathënie

Puna e Caritas Kosova, sikurse e Caritas Internationalis, është e motivuar, orientuar dhe e përcaktuar nga Shkrimi i Shenjtë, mësimi dhe tradita e Kishës Katolike dhe një takim personal me dashamirësi me njerëzit në nevojë². "Caritasi është dashuria e Kishës për njerëzit e saj"³ dhe mishëron alternativë preferenciale për dhe me ata që janë të varfër, të përjashtuar ose të marginalizuar. Caritasi përpiqet të sigurojë zhvillimin integral të personit në tërësi, dhe të lehtësojë vuajtjet e shkaktuara nga katastrofat, konfliktet dhe padrejtësitë.

Neni 1.3 i Rregullores së Brendshme të Caritas Internationalis përshkruan që: "Organizatat anëtare duhet të përmbushin standardet minimale të qeverisjes, infrastrukturës organizative, qëndrueshmërisë financiare dhe llogaridhënies, dhe pajtueshmërisë me kodet etike të sjelljes, siç vendoset nga Këshilli Përfaqësues. Ata mbeten autonom në statusin e tyre juridik, financiar dhe kontraktual."

Përveç Statuteve dhe Rregulloreve të Brendshme që sigurojnë kornizën ligjore kanonike për Caritas Internationalis, janë hartuar disa standarde dhe udhëzime për punën e Konfederatës, duke përfshirë këto në vijim, statusi i të cilave nuk ka ndryshuar:

¹Caritas Internationalis është konfederata globale e 164 organizatave kombëtare anëtare të Kishës Katolike që ofrojnë ndihmë humanitare, zhvillim, shërbime sociale dhe avokim në rreth 200 vende dhe territore të botës.

²"Kur takoheni me atë në nevojë të madhe, zemra juaj do të fillojë të zgjerohet, të zgjerohet, të zgjerohet! Sepse bashkimi ynë shumëfishon aftësinë tonë për të dashur - takimi ynë me një tjetër zgjeron zemrën tonë. Beje!", Papa Françesku, Video Mesazhi në Festën e Shën Cajetan, 7 gusht 2013 (<http://www.zenit.org/en/articles/pope-francis-mes-age-for-the-feast-of-saint-cajetan>).

³"Papa Françesku: Kisha pa bamirësi nuk ekziston," 16 Maj 2013, <http://news-wire.crs.org/pope-francis-a-church-without-charity-does-not-exist>

- Parimet Udhëzuese të Partneritetit të Caritasit (2003)
- Korniza e Politikave të Mbrojtjes së Fëmijëve të Caritas Internationalis (2004)
- Udhëzimet e Caritas Internationalis për Marrëdhëniet me Ushtrinë (2006)
- Udhëzimet e Caritas Internationalis për Drejtësinë Mjedisore (2006)
- Udhëzimet e Emergjencës të Caritas Internationalis (2007)
- Standardet e Menaxhimit të Caritas Internationalis (2013)

Caritas Internationalis gjithashtu është nënshkruese e:

- Kodit të Sjelljes së Kryqit të Kuq Ndërkombëtar dhe Lëvizjes së Gjysmëhënës së Kuqe si dhe Organizatave Joqeveritare
- Kartës Humanitare të Projektit SPHERE dhe Standardeve Minimale për Reagim ndaj Katastrofave

Përveç kësaj, si një rrjet i madh në bashkësinë ndërkombëtare humanitare dhe zhvillimore, Caritas Internationalis kërkon në mënyrë aktive të përmirësojë punën dhe të përfshijë praktikatat e mira gjatë zhvillimit.

Kodi i Etikës në vijim është i bazuar dhe përmbledh në një deklaratë normative vlerat dhe parimet e përfshira më lart, të cilat përfshijnë kornizën etike gjithëpërfshirëse, të cilës të gjithë anëtarët dhe stafi⁴ pritët t'i përmbahen. Në të gjithë punën e vet, Caritas Internationalis, anëtarët dhe stafi i saj aspirojnë të mishirojnë këto vlera dhe parime dhe duke vepruar kështu të jenë dëshmitarë aktivë të dhembshurisë së Krishtit, në punë dhe në botë.

⁴Për qëllimet e këtij Kodi, "stafi" i referohet anëtarëve të bordit, punonjësve, vullnetarëve, konsulentëve dhe të gjithë atyre që veprojnë si agjentë të Konfederatës në të gjitha nivelet.

Standardet Minimale të Caritas Internationalis përshkruajnë se si ky Kod i Etikës përkthehet në politikën dhe sjelljen organizative dhe përfshin një procedurë për vlerësimin e pajtueshmërisë së Anëtarëve. "Kodi i Sjelljes për Stafin" përshkruan sjelljen që pritet nga i gjithë stafi i Caritasit.

Caritas Internationalis është i bindur se shumica e anëtarëve dhe stafit të saj veprojnë me ndërgjegje dhe integritet të madh, dhe ilustrojnë vlerat dhe parimet e këtij Kodi të Etikës, pa nevojë për deklarata eksplicite. Ky dokument është normë udhëzuese për anëtarët e Caritas Internationalis dhe stafit në të gjitha nivelet. Sidoqoftë, me anë të këtij Kodi të Etikës, ne sigurojmë një qartësi dhe qëndrueshmëri më të madhe në të gjithë Konfederatën, mbi të gjitha në identitetin dhe misionin e saj kishtar. Anëtarët e Konfederatës së Caritasit pritët që: i) të miratojnë këtë Kod të Etikës dhe parimet e funksionimit siç është shkruar, ose ii) të përshtatin atë për organizatat e tyre, duke siguruar përputhshmëri midis tyre. Synohet që edhe Caritaset dioqezane të miratojnë këtë Kod të Etikës, por në raste kur nuk ndodhë kështu dhe zbatimi i programit ndërmerret nga dioqezat ose partnerë të tjerë në emër të anëtarëve të Caritas Internationalis, ky i fundit duhet të sigurojë përmes marrëveshjeve specifike që këto standarde minimale aplikohen në mënyrë të përshtatshme.

Ky Kod duhet të përfshihet në politikat e Burimeve Njerëzore të Caritasit Nacional dhe Dioqezan, dhe stafi në këto organizata duhet të marrë një kopje të tij, të trajnohet për Kodin dhe pritët që t'a respektojnë atë.

Vlerat dhe Parimet:

E gjithë jeta njerëzore është e shenjtë që nga ngjizja deri te vdekja natyrore. Të krijuar në imazhin dhe ngjashmërinë e Zotit, të gjitha gratë dhe burrat janë krijuar me dinjitet unik sepse ato/ata "qëndrojnë mbi të gjitha gjërat dhe të drejtat dhe detyrat [e tyre] janë universale dhe të pacenueshme"⁵. "Nga natyra e tij e brendshme njeriu është një qenie shoqërore, dhe nëse nuk lidhet me të tjerët ai nuk mund të jetojë as të zhvillojë potencialin e tij"⁶ "E gjithë jeta shoqërore është një shprehje e protagonistit të saj të pagabueshëm: personi njerëzor,"⁷ i cili, "larg nga të qënurit objekt ose element pasiv i jetës shoqërore, përkundrazi, është më tepër dhe duhet të mbetet gjithmonë, subjekti, themeli dhe qëllimi i tij"⁸. "Ky rend shoqëror kërkon përmirësim të vazhdueshëm. Duhet të bazohet në të vërtetën, të ndërtohet mbi drejtësinë dhe të animohet nga dashuria; duhet të rritet çdo ditë në liri drejt një ekuilibri më njerëzor"⁹.

Dinjiteti njerëzor dhe natyra sociale e njeriut janë themeli dhe frymëzimi për një vizion moral të shoqërisë i cili do të arrihet nëse jetojmë sipas vlerave dhe parimeve vijuese:

⁵Koncili i II i Vatikanit, Kushtetuta baritore mbi Kishën në botën moderne: Gaudium et Spes (http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_en.html)

⁶ibid, paragrafi 12

⁷Këshilli Papnor për Drejtësi dhe Paqe, Përmbledhja e Doktrinës Sociale të Kishës Katolike, # 106, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/just-peace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html

⁸Piu XII, Radio mesazhi i 24 Dhjetorit 1944, 5: AAS 37 (1945), 12

⁹Gaudium et Spes, #26.

1. **Drejtësia:** duke iu përgjigjur thirrjes së besimit, ne përpiqemi të ndërtojmë një rend të drejtë moral dhe "marrëdhënie të drejta" brenda jetës dhe organizatave tona, komuniteteve në të cilat ne punojmë dhe gjithë krijimit të Zotit. Ne shoqërojmë, shërbejmë dhe mbrojmë shkaku e atyre që janë të varfër dhe të shtyrë në margjina, duke i ndihmuar ata që të transformojnë shoqëritë në të cilat jetojnë dhe strukturat që i mbajnë ata të varfër.

"Shoqëria siguron drejtësinë sociale kur siguron kushtet që lejojnë shoqatat ose individët të marrin atë që i'u takon, në përputhje me natyrën dhe profesionin e tyre. Drejtësia sociale është e lidhur me të mirën e përbashkët dhe ushtrimin e autoritetit."¹⁰

2. **E mira e përbashkët:** gëzimi i dinjitetit njerëzor dhe aftësia për t'u rritur në bashkësi ndikohet nga mënyra se si e organizojmë shoqërinë tonë: shoqërisht, fetarisht, kulturalisht, ekonomikisht, ekologjikisht, ligjërisht dhe politikisht. Ne punojmë brenda bashkësisë universale të Kishës Katolike, dhe me traditat e tjera fetare, qeveritë, shoqërinë civile më të gjerë dhe të gjithë ata që janë në pushtet, për të mbrojtur dinjitetin njerëzor, për të përmbushur të drejtat dhe përgjegjësitë individuale dhe sociale dhe për të promovuar të mirën e përbashkët.

"Një shoqëri që dëshiron dhe synon të mbetet në shërbim të qenies njerëzore në çdo nivel, është një shoqëri që ka si qëllim kryesorë të mirën e përbashkët - të mirën e të gjithë njerëzve dhe të të gjithë personit. Qënia njerëzore nuk mund të gjejë përmbushje në vetvete, domethënë, përveç faktit që ai ekziston "me" të tjerët dhe "për" të tjerët."¹¹ E mira e përbashkët është gjithmonë e orientuar drejt përparimit të personave: "Rendi i gjërave duhet t'i nënshtrohet rendit të personave, dhe jo e kundërta."¹²

¹⁰Katekizmi i Kishës Katolike, #1928.

¹¹Përmbledhja e Doktrinës Sociale të Kishës, #165

¹²Gaudium et Spes, #26/3

3. **Zhvillimi integral i njeriut:** ne e shohim zhvillimin e njeriut si të bazuar në një kuptim holistik, brenda kontekstit dhe përvojës së familjes dhe bashkësisë më të gjerë, duke përfshirë elemente shpirtërore, psikologjike, emocionale, fizike, materiale dhe ekonomike. Kudo që punojmë ne përqipemi për zhvillimin e gjithë personit dhe gjithë bashkësisë, dhe transformojmë sisteme të padrejta shoqërore. Në punën tonë ne sigurojmë lidhje të forta dhe të qëndrueshme midis komponentëve të ndihmës, rehabilitimit dhe zhvillimit.

"Për të qenë autentik, [zhvillimi] duhet të jetë i rrumbullakosur mirë; ai duhet të nxisë zhvillimin e çdo njeriu dhe të gjithë njeriut ... Njeriu është me të vërtetë njeri vetëm nëse ai është mjeshtër i veprimeve të tij dhe gjykatësi i vlerës së tyre, vetëm nëse ai është arkitekt i përparimit të tij. Ai duhet të veprojë sipas natyrës së tij të dhënë nga Zoti, duke pranuar lirshëm potencialet e tij dhe pretendimet e tij mbi të."¹³

4. **Dhembshuria:** të bashkuar në një familje njerëzore ne jemi thellësisht të prekur nga vuajtjet e të tjerëve dhe kemi detyrë morale të njohim domosdoshmërinë thelbësore humanitare për t'u përgjigjur. Kjo detyrë është esenciale si për identitetin tonë si organizatë katolike ashtu edhe për anëtarësimin tonë në familjen njerëzore. Kështu, si anëtarë të bashkësisë ndërkombëtare, ne e njohim detyrimin tonë për të ofruar ndihmë humanitare dhe detyrën e të tjerëve për të siguruar qasje të papenguar për ne në mënyrë që ta bëjmë këtë.

¹³Papa Pali VI, *Populorum Progressio*, Për Zhvillimin e Popujve, # 14 dhe 34 (1967), www.vatican.va/holy_father/paul_vi/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_26031967_populorum_en.html

"Programi i të Krishterit - programi i Samaritanit të Mirë, programi i Jezusit - është 'një zemër që sheh'. Kjo zemër sheh atje ku nevojitet dashuria dhe vepron në përputhje me rrethanat."¹⁴ Siç na thot Jezusi: "Për të vërtetë po ju them, çfarëdo që keni bërë për njërin nga këta vëllezërit më të vegjël, e keni bërë për mua."¹⁵

5. **Opsioni preferencial për dhe me të varfrit dhe të shtypurit:** në përputhje me Ungjillin e Jezusit, ne zgjedhim të shoqërojmë ata që janë të varfër, të marginalizuar ose të shtypur. Ne jemi të përkushtuar për të luftuar varfërinë dehumanizuese që u heq njerëzve dinjitetin dhe njerëzinë. Ne jemi të udhëzuar nga Shkrimet e Shenjta të Krishtera për të punuar për lirinë e të shtypurve dhe ndarjes së drejtë të dhuratave të tokës dhe për të ndihmuar të marginalizuarit të jenë përgjegjës për zhvillimin e tyre. Ne marrim kauzën e njerëzve të varfër si tonën, duke u rreshtuar përkrah tyre. Në këtë shkallë ne do të qëndrojmë përkrah tyre në nevojën e tyre dhe do të përballemi me padrejtësinë me të cilën ata përballen.

"Ky është, më saktë, agjërimi që unë dëshiroj: lirimi i të lidhurve padrejtësisht, zgjidhja e rripave të robërisë; çlirimi i të shtypurit, thyerja e çdo zgjedhe; ndarjen e bukës tuaj me të uriturin, strehimin e të shtypurve dhe të pastrehëve; vishni të zhveshurit kur i shihni ata, dhe mos i ktheni shpinën gjakut tuaj."¹⁶

"Lufta kundër varfërisë gjen një motiv të fortë në opsionin ose dashurinë preferenciale të Kishës për të varfrit."¹⁷ "Le t'i shohim të varfrit 'jo si problem, por si njerëz që mund të bëhen ndërtuesit kryesorë të një të ardhme të re dhe më njerëzore për të gjithë.'"¹⁸

¹⁴Papa Benedikti XVI, *Deus Caritas Est*, # 31 (2005), http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est_en.html

¹⁵Mateu 25:40

¹⁶Izaia 58:6-7

¹⁷CF Gjon Pali II, *Fjalimi në Konferencën e Tretë të Përgjithshme të Ipeshkvijve të Amerikës Latine, Puebla, Meksikë*, (28 janar 1979), I / 8: AAS 71 (1979), 194-5.

¹⁸Gjon Pali II, *Mesazh për Ditën Botërore të Paqes*, http://w2.vatican.va/content/-john-paul-ii/en/messag-es/peace/documents/hf_jp-ii_mes_08121999_xxxiii-world-day-for-peace.html

6. **Respekti:** ne i respektojmë traditat, kulturën, strukturat dhe zakonet fetare, për aq sa ato rrisin dhe mbështesin dinjitetin e njeriut.

"Një shoqëri e drejtë mund të bëhet realitet vetëm kur bazohet në respektimin e dinjitetit transhendent të njeriut."¹⁹

7. **Solidariteti:** ne punojmë në solidaritet me njerëzit që janë të varfër dhe të marginalizuar, duke arritur kështu frytet e paqes, drejtësisë dhe zhvillimit njerëzor. Solidariteti na lidh në vizionin e përbashkët për krijimin e një bote ku të gjitha qeniet njerëzore marrin atë që u takon me të drejtë, si bij dhe bija të Zotit.

"Solidariteti thekson në mënyrë të veçantë natyrën e brendshme sociale të njeriut, barazinë e të gjithëve në dinjitet dhe të drejta dhe rrugën e përbashkët të individëve dhe popujve drejt një uniteti gjithnjë e më të përkushtuar."²⁰

¹⁹Përmbledhja e Doktrinës Sociale të Kishës, 132.

²⁰Koncili Papnor për Drejtësi dhe Paqe: "Përmbledhja e Doktrinës Sociale të Kishës" (http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html, #192).

Parimet:

1. **Partneriteti:** "Partneriteti autentik nënkupton një angazhim afatgjatë për objektivat e dakorduara bazuar në vlera, strategji dhe informacione të përbashkëta. Karakterizohet nga reagime të ndershme, planifikim i përbashkët, shoqërim, transparencë dhe llogaridhënie nga të dy palët, dhe një sinqeritet dhe ndjeshmëri e mirëfilltë ndaj nevojave, ndjenjave, ekspertizës, përvojës dhe urtësisë së tjetrit. Ai bazohet në respekt të ndërsjellë, besim dhe vullnet të mirë. Partneriteti efektiv krijon solidaritetet midis organizatave anëtare, organizatave të tjera që ndajnë vizionin tonë, komuniteteve dhe njerëzve me të cilët ne punojmë."²¹
"...Caritas Internationalis promovon bashkëpunimin midis anëtarëve të saj, pa zvogëluar autonominë e tyre të duhur, duke kryer detyra inkurajimi, koordinimi, përfaqësimi dhe ndërtim të kapaciteteve"²².

2. **Subsidiariteti:** ne sigurohemi që pushteti, vendimet dhe përgjegjësia të shpërndahet në nivelin më të ulët në të cilin ato mund të ushtrohen siç duhet. Duke vepruar kështu, ne do të përpiqemi që të maksimizojmë dhe të ndërtojmë mbi aftësitë dhe burimet lokale. Në qendër të identitetit tonë si Caritas janë anëtarët kombëtarë, dioqezan dhe të famullisë, dhe ne të gjithë do të përpiqemi t'i promovojmë dhe t'i forcojmë ata për t'u mundësuar atyre të marrin më shumë autonomi dhe përgjegjësi.

"Ashtu siç është jashtëzakonisht e gabuar të marrësh nga individët atë që ata mund të arrijnë me iniciativën e tyre dhe industrinë dhe t'i japin komunitetit, është gjithashtu një padrejtësi dhe në të njëjtën kohë një e keqe e rëndë dhe prishje e rendit të duhur, për t'u caktuar nga një shoqatë më e madhe dhe më e lartë ajo se çfarë mund të bëjnë organizatat më të vogla vartëse. Sepse çdo aktivitet shoqëror duhet të jap nga vetë natyra e tij ndihmën e trupit shoqëror dhe kurrë mos t'i shkatërroj apo absorboj ato"²³.

²¹Caritas Internationalis, Parimet e Partneritetit të Caritas: Doracaku i Caritas Internationalis për Reflektim dhe Veprim (Romë, 2003, <http://www.caritas.org/who-we-are/publications-and-resources/>)

²²Statuti i Caritas Internationalis, neni 1.5

²³Papa Piu XI, Letra Enciklike Quadragesimo Anno, # 79, http://w2.vatican.va/content/pius-xi/en/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_19310515_quadragesimo-anno.html

3. **Pjesëmarrja:** ne sigurohemi që njerëzit të cilëve ju shërbejmë janë të përfshirë në hartimin, menaxhimin dhe zbatimin e projekteve që ne ndërmarrim në emër të tyre dhe vendimet e ndërlidhura nga analiza deri tek vlerësimi. Pjesëmarrja është shprehje e dinjitetit njerëzor dhe nënkupton përgjegjësi të përbashkët për bashkësinë njerëzore. Caritasi është i përkushtuar në proceset e zhvillimit që i japin përparësi pjesëmarrjes aktive si themeli i një shoqërie demokratike dhe gjithëpërfshirëse.

"... dinjiteti personal i njeriut përfshin të drejtën e tij për të marrë pjesë aktive në jetën publike dhe për të dhënë kontributin e tij në mirëqenien e përbashkët të bashkëqytetarëve të tij."²⁴

4. **Fuqizimi:** ne i ndihmojmë njerëzit të zhvillojnë dhe realizojnë potencialin e tyre të plotë, dhe të ndërtojnë marrëdhënie me respekt të ndërsjellë, në mënyrë që ata të mund të kontrollojnë dhe të përmirësojnë cilësinë e jetës së tyre. Nëpërmjet zhvillimit dhe fuqizimit integral njerëzor, ne do të promovojmë komunitetet lokale aktive dhe të fuqishme me anëtarët që luajnë një rol të rëndësishëm në shoqërinë civile.

"Unë shpresoj se do të ketë zhurmë... Por unë dua që ju të dëgjoheni në dioqezat tuaja, unë dua që zhurma të dalë, unë dua që Kisha të dalë në rrugë, unë dua që ne t'i rezistojmë çdo gjëje të kësaj bote, çdo gjëje statike, çdo gjëje të rehatshme... gjithçka që mund të na mbyllë në vetvete. Famullitë, shkollat, institucionet, janë bërë për të dalë jashtë."²⁵

²⁴Papa Gjoni XXIII, Pacem In Terris, Për Themelimin e Paqes Universale në të Vërtetën, Drejtësinë, Bamiësinë dhe Lirinë www.vatican.va/holy_father/john_xxiii/encyclicals/documents/hf_j-xxiii_enc_11041963_pacem_en.html

²⁵Papa Françesku, Adresimi në Takimin me të Rinj nga Argjentina, Rio de Janeiro, 25 korrik 2013 (http://www.vatican.va/holy_father/francesco/speeches/2013/july/documents/papa-francesco_20130725_gmg-argentini-rio_en.html)

5. **Pavarësia:** ne si anëtarë të Caritasit përcaktojmë prioritetet dhe programet tona operationale, dhe nuk lejojmë që të përdoremi si instrumente të interesave ekonomike ose politike kombëtare apo ndërkombëtare, veçanërisht kur ato nuk janë në përputhje me Mësimin e Kishës Katolike.

"Shenjat pozitive në botën bashkëkohore janë ngritja e ndërgjegjësimit për solidaritetin e të varfërve mes tyre, përpjekjet e tyre për të mbështetur njëri-tjetrin, dhe demonstrimet e tyre publike në skenën shoqërore, të cilat, duke evituar dhunën, paraqesin nevojat dhe të drejtat e tyre në përballje me jo efikasitetin apo korrupsionin e autoriteteve publike"²⁶.

6. **Mbikëqyrja dhe Përgjegjësia:** ne do të bëjmë çdo përpjekje që të jemi të përgjegjshëm ndaj atyre të cilëve i'u shërbejmë, atyre që mbështesin punën tonë dhe shoqërinë në përgjithësi. Ne gjithashtu sigurojmë kujdes të mirë për burimet që na janë besuar.

"Nganjëherë ndodh që ata që marrin ndihmë bëhen të varur nga dhënësit e ndihmës, dhe të varfrit shërbejnë për të përjetësuar burokracitë e shtrenjta të cilat konsumojnë një përqindje tepër të lartë të fondeve të destinuara për zhvillim. Prandaj, shpresohet që të gjitha agjencitë ndërkombëtare dhe organizatat joqeveritare angazhohen për transparencë të plotë, duke informuar donatorët dhe publikun për përqindjen e të ardhurave të tyre të alokuara në programet e bashkëpunimit, përmbajtjen aktuale të këtyre programeve dhe, së fundi, shpenzimet e hollësishme të vetë institucionit."²⁷

7. **Barazia, universaliteti, paanshmëria dhe hapja ndaj të gjithë popujve:** të gjitha gratë dhe burrat, vajzat dhe djemtë janë krijuar të barabartë dhe japin kontributin e tyre unik në botën tonë, duke kuptuar kolektivisht atë që është plotësisht njerëzore. Ne angazhohemi për pjesëmarrje të barabartë dhe aktive të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve në të gjithë punën tonë.

²⁶Sollicitudo Rei Socialis, Papa Gjon Pali II, Për përvjetorin e njëzetë të "Populorum Progressio (1987) #39 http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_30121987_sollicitudo-rei-socialis_en.html

²⁷Papa Benedikti XVI, Caritas in Veritate, 2009, #47 http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate_en.html

Ne u shërbejmë njerëzve në mënyrë të paanshme, veçanërisht atyre që janë më të varfër dhe më të brishtë, sipas vlerësimeve objektive të situatave të tyre dhe nevojave që ata shprehin, pavarësisht nga raca, moshë, gjinia, aftësia fizike, përkatësia etnike, besimi ose bindja politike, me të vërtetë pa dallim të pafavorshëm të çfarëdo lloji.

"Ne duhet... ta njohim, afirmojmë dhe mbrojmë dinjitetin e barabartë të burrit dhe gruas: ata janë të dy persona, krejtësisht unik në mesin e të gjitha qenieve të gjalla që gjenden në botë²⁸... Duke iu dhënë mundësinë grave që zëri i tyre të dëgjohet dhe mundësinë për të shprehur talentet e tyre përmes iniciativave që përforcojnë vlerën e tyre, vetëvlerësimin dhe unikalitetin e tyre, do t'u mundësonte atyre që të zënë një vend në shoqëri të barabartë me atë të burrave"²⁹.

8. **Mbrojtja:** ne përpiqemi të sigurojmë sigurinë e atyre me dhe për të cilët punojmë, veçanërisht të fëmijëve në përputhje me Konventën e OKB-së për të Drejtat e Fëmijëve, legjislacionin kombëtar dhe Kornizën e Mbrojtjes së Fëmijëve të Caritasit (2004) dhe praktika të tjera të mira.

"Do të doja të pranoja personalisht vuajtjet e shkaktuara ndaj viktimave dhe përpjekjet e sinqerta të bëra si për të siguruar sigurinë e fëmijëve tanë, ashtu edhe për të vepruar në mënyrë të duhur dhe transparente me akuzat kur ato paraqiten... Ashtu siç Kisha mbahet me të drejtë në standardet e kërkuara në këtë drejtim, të gjitha institucionet e tjera, pa përjashtim, duhet të mbahen në të njëjtat standarde"³⁰.

²⁸Papa Benedikti XVI, Takimi me Lëvizjet Katolike për Promovimin e Grave, Famullija e Shën Antonit, Luanda, Angola, 22 mars 2009, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2009/-march/documents/hf_ben-xvi_spe_20090322_promozione-donna_en.html

²⁹Papa Benedikti XVI, Eksortimi apostolik post-sinodal Africae Munus (2011), # 57, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/apost_exhortations/documents/hf_ben-xvi_exh_20111119_africae-munus_en.html

³⁰Papa Benedikti XVI, Fjalimi për Ipeshkvijtë e Shteteve të Bashkuara të Amerikës në Vizitën e tyre Ad Limina, 26 nëntor 2011, Qyteti i Vatikanit, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2011/november/documents/hf_ben-xvi_spe_20111126_bishops-usa_en.html

9. **Ekonomitë Lokale:** kurdoherë që është e mundur ne përdorim burime dhe produkte vendore dhe mbështesim ekonominë lokale kudo që është e mundur, përderisa kjo gjë nuk i shteron furnizimet ose nuk shkakton inflacion të jashtëzakonshëm.
"Subsidiariteti, i kuptuar në sensin pozitiv, [është] ndihmë ekonomike, institucionale ose juridike që u ofrohet subjekteve më të vogla sociale... Iniciativa, liria dhe përgjegjësia e tyre nuk duhet të zëvendësohen"³¹.
10. **Kujdesi për krijimin dhe vëmendja ndaj ndikimit në mjedis:** ne mbrojmë njerëzit dhe planetin, duke promovuar marrëdhënie të drejta me të gjitha krijesat e Zotit, meqenëse planeti dhe të gjitha burimet e tij i janë besuar njerëzimit. Duke vepruar si kujdestarë të vërtetë të të gjithë krijimit, ne e konsiderojmë mjedisin dhe trashëgiminë e brezave të ardhshëm në planifikimin dhe zbatimin e të gjithë punës sonë.
"Kultivimi dhe kujdesi për krijimin është një mësim i Zotit të cilin ai na dha jo vetëm në fillim të historisë, por gjithashtu i'a ka dhënë secilit prej nesh; është pjesë e planit të tij; do të thotë ta bësh botën të rritet me përgjegjësi, ta transformosh atë në mënyrë që të jetë një kopsht, një vend i banueshëm për të gjithë ne."³²
11. **Koordinimi:** ne do të koordinojmë ngushtë me qeveritë kombëtare dhe autoritetet lokale, kishat, organizatat tjera fetare, shoqërinë civile, anëtarët e tjerë të komuniteteve të ndihmës dhe zhvillimit dhe të gjithë akterët e tjerë relevantë.
"Lindur nga një impuls i kësaj Selie Apostolike, e cila më pas mbikëqyri dhe drejtoi veprimtarinë e saj, Caritas Internationalis përbëhet nga një Konfederatë e agjencive bamirëse, zakonisht degët kombëtare të Caritasit. Kjo Konfederatë, larg nga kufizimi i autonomisë për të cilën kanë të drejtë këto degë, nxit bashkëpunimin e tyre përmes aktiviteteve të saj të animimit, koordinimit dhe përfaqësimit."³³

³¹Përmbledhja, op.cit., # 186.

³²Papa Françesku, Audiencia e Përgjithshme, 5 qershor 2013 http://www.vatican.va/holy_father-francesco/audiences/2013/documents/papa-francesco_20130605_udienza-generale_en.html

³³Papa Gjon Pali II, Gjatë Darkës së Fundit, Letër për Caritas Internationalis për Përvetësimin e Personalitetit Publik, Juridik dhe Kanonal, 16 shtator 2004, http://www.vatican.va/holy_father-john_paul_ii/letters/2004/documents/hf_jp-ii LET_20040916_caritas-internationalis_en.html

12. **Avokimi:** ne do të avokojmë - në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar - në emër të tyre dhe me të varfrit dhe të marginalizuarit për të dëshmuar dhe adresuar gjendjen e tyre të vështirë dhe shkaqet themelore ose strukturore të varfërisë dhe padrejtësisë. Ne do të jemi agjentë të ndryshimit dhe transformimit shoqëror për të promovuar respektimin e të drejtave të njeriut.

"Unë do të doja gjithashtu të theksoja se misioni juaj ju mundëson juve [Caritasit] të luani një rol të rëndësishëm në nivel ndërkombëtar. Përvoja që keni marrë në këto vite ju ka mësuar që të jeni avokatë brenda bashkësisë ndërkombëtare të një vizioni të shëndoshë antropologjik, të ushqyer nga mësimi katolik dhe të përkushtuar për të mbrojtur dinjitetin e të gjithë jetës njerëzore... Gjithçka që thoni dhe bëni, dëshmia e jetës dhe aktivitetet tuaja, mbeten të rëndësishme dhe kontribuojnë në përparimin e së mirës integrale të personit njerëzor"³⁴.

13. **Mësimi dhe Zhvillimi i Stafit:** ne jemi të përkushtuar për të përmirësuar punën tonë, atë që bëjmë dhe si e bëjmë, përmes reflektimit të vazhdueshëm, ngritjes së kapaciteteve, monitorimit, vlerësimit, menaxhimit të njohurive dhe planifikimit strategjik. Ne do të investojmë në stafin tonë për t'u siguruar që ata kanë aftësitë, përvojën dhe formimin e duhur për të arritur potencialin e tyre të plotë dhe për të siguruar që Caritasi të arrijë potencialin e tij dhe të bëjë ndryshimin më të madh për ata që janë të varfër, të marginalizuar ose të shtypur.

"Organizatat bamirëse të Kishës, duke filluar me ato të Caritasit (në nivel dioqezan, kombëtar dhe ndërkombëtar), duhet të bëjnë gjithçka që është në fuqinë e tyre për të siguruar burimet dhe mbi të gjitha personelin e nevojshëm për këtë punë.

³⁴Papa Benedikti XVI, Fjalimi i Pjesëmarrësve në Asamblenë e Përgjithshme të Caritas Internationalis, 27 maj 2011, op. cit.

Individët që kujdesen për ata që kanë nevojë, së pari duhet të jenë profesionalisht të aftë: ata duhet të jenë të trajnuar siç duhet në atë se çfarë bëjnë dhe si e bëjnë, dhe të angazhohen për kujdes të vazhdueshëm. Megjithatë, ndërkohë që aftësia profesionale është një kërkesë kryesore dhe thelbësore, ajo vet nuk mjafton. Kemi të bëjmë me qeniet njerëzore dhe qeniet njerëzore gjithmonë kanë nevojë për diçka më shumë sesa vetëm për kujdesin e duhur teknik. Ata kanë nevojë për humanitet. Ata kanë nevojë për shqetësim të përzemërt"³⁵.

14. **Kujdesi i stafit:** ne sigurojmë kushte pune të drejta, dinjitoze dhe të qëndrueshme për të gjithë stafin tonë dhe përmbushim detyrën tonë të kujdesit ndaj stafit, duke promovuar praktika të mira në menaxhimin e burimeve njerëzore dhe në përputhje me ligjin e punësimit brenda juridiksionit përkatës.

"Të drejtat e punëtorëve, sikurse të gjitha të drejtat tjera, bazohen në natyrën e personit njerëzor dhe në dinjitetin e tij transhendent".³⁶:

+ Oscar A. Card. Rodríguez S.D.B.

Cardinal Oscar Rodriguez
Maradiaga S.D.B.,
Presidenti i
Caritas Internationalis

Michel Roy
Secretar Gjeneral
Caritas Internationalis

+ D. G. Gjergji

Dodë Gjergji
President
Caritas Kosova

³⁵Deus Caritas Est, #31 a)

³⁶Përmbledhja e Doktrinës Sociale të Kishës (http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html), #301

Vënia e Vlerave tona në Praktikë:

Kodi i Sjelljes

Për Stafin e Caritas Kosova, anëtar korrespondent i Caritas Internationalis

Ky Kod i Sjelljes specifikon qëndrimet dhe sjelljen që i gjithë stafi i Caritasit³⁷ pritet të mbajë. Kodi rrjedh nga dhe lidhet ngushtë me Kodin e Etikës të Caritasit i cili përshkruan vlerat themelore dhe praktikatat institucionale të organizatave të Caritasit.

"Individët që kujdesen për ata që kanë nevojë së pari duhet të jenë profesionalisht të aftë: ata duhet të jenë të trajnuar siç duhet në atë se çfarë bëjnë dhe si e bëjnë, dhe të angazhohen për kujdes të vazhdueshëm. Megjithatë, ndërkohë që aftësia profesionale është një kërkesë kryesore dhe thelbësore, ajo vet nuk mjafton. Kemi të bëjmë me qeniet njerëzore dhe qeniet njerëzore gjithmonë kanë nevojë për diçka më shumë sesa vetëm për kujdesin e duhur teknik. Ata kanë nevojë për humanitet. Ata kanë nevojë për shqetësim të përzemërt"³⁸.

Ky Kod është i ndarë në katër fusha kryesore për lehtësim të referimit.

I gjithë Stafi i Caritasit pritet të:

1. Vlerat, Sjellja dhe Etika

- përmbahen, ose të paktën, të kuptojnë dhe respektojnë vlerat shoqërore dhe morale dhe mësimet e Kishës Katolike
- sigurohen në çdo kohë që sjellja e tyre personale dhe profesionale është e standardeve më të larta, dhe shihet se është e tillë

³⁷Për qëllimet e këtij Kodi të Sjelljes "stafi" i referohet të gjithë anëtarëve të bordit, punonjësve, vullnetarëve dhe konsulentëve.

³⁸Deus Caritas Est, #31

- veprojnë me mirëbesim dhe t'i trajtojnë njerëzit e tjerë me dinjitet dhe respekt, duke krijuar një mjedis që kultivon diversitetin
- respektojnë të gjitha të drejtat e njeriut dhe të sfidojnë diskriminimin, ngacmimin, abuzimin, neglizhencën dhe shfrytëzimin që cenojnë të drejtat e të tjerëve
- shmangin "imponimin (e) besimit të dikujt mbi të tjerët... Kuptojnë që dashuria e pastër dhe bujare është dëshmia më e mirë për Zotin në të cilin ne besojmë dhe nga i cili jemi të nxitur të duam"³⁹
- refuzojnë të bëjnë deklarata raciste, seksiste ose ndryshe ofenduese në mënyrë publike ose private
- ndërmarrin veprime të arsyeshme për të mbrojtur të tjerët nga dëmtimi
- respektojnë ligjet e vendit në të cilin ata punojnë, brenda kufijve të ndërgjegjes
- respektojnë dhe janë të ndjeshëm ndaj zakoneve dhe kulturës lokale, vishen në përputhje me rrethanat
- sigurohen që ata, dhe çdo staf që ata menaxhojnë, të veprojnë në përputhje me udhëzimet e shëndetit, mbrojtjes dhe sigurisë dhe të përpiqen të mbrojnë të tjerët
- sigurohen që reputacioni i Caritasit të mos dëmtohet
- ruajnë konfidencialitetin e çdo informacioni ose njohurie të fituar gjatë ushtrimit të detyrave të tyre në Caritas
- kryejnë detyrat e tyre me kompetencë dhe me dashuri, pa paragjykime ose diskriminim të asnjë forme, dhe mbajnë opsionin preferencial të Caritasit për të varfrit
- mbajnë në mend ndjeshmërinë lokale kur shprehin dhe ushtrojnë besimet e tyre përkatëse
- mirëpresin, dhe ndërtojnë solidaritet dhe bashkëpunim me njerëz nga organizata të tjera të Caritasit

³⁹Deus Caritas Est, #31c

2. Konflikti i Interesit, Detyrimi dhe Korrupsioni

- shmangin përdorimin e pozitive të pushtetit të dhënë nga rolet e tyre si punonjës të Caritasit për të ushtruar presion, ose për të nxjerrë favore ose përfitime personale në aspektin ekonomik, profesional, politik ose seksual
- deklarojnë me shkrim çdo konflikt interesi të mundshëm ose të vërtetë (financiar, personal ose familjar) në çështjet që kanë të bëjnë me punën e Caritasit tek mbikëqyrësi i tyre ose menaxheri tjetër i lartë
- nuk pranojnë asnjë favor, ryshfet ose forma të tjera të pasurimit personal⁴⁰ nga përfituesit, partnerët ose kontraktuesit në asnjë rrethanë

3. Mbrojtja e pronës së Caritasit dhe ushtrimi i kujdestarisë

- të sigurohen që pasuritë dhe pronësia intelektuale e Caritasit nuk keqpërdoren, ato mbrohen nga vjedhjet, mashtrimet apo dëmtimet tjera
- të mbajnë standardet e duhura të sinqeritetit dhe integritetit në llogaridhënien financiare

4. Sjellja Personale

- të mos mbajnë armë në punë ose ndonjë pronë të Caritasit (me pronësi apo me qira) duke përfshirë akomodimin/zyrën/automjetet, etj.
- të mos përdorin droga rekreative ose konsumojnë sasi të tepërt të alkoolit
- të sigurohen që sjellja e tyre seksuale është e përshtatshme gjatë gjithë kohës

⁴⁰Për të respektuar traditat kombëtare dhe lokale dhe mikpritjen tradicionale, dhurata të vogla mund të pranohen në emër të Caritasit por duhet të deklarohen.

Zbatimi i Kodit të Sjelljes

Drejtori Gjeneral ose Drejtori Ekzekutiv është përgjegjës për të siguruar që i gjithë stafi është i informuar për Kodin e Sjelljes dhe se janë të përkushtuar në respektimin e tij, dhe që dokumenti të rishikohet dhe përditësohet rregullisht. Miratimi ose përshtatja e Kodit të Sjelljes së CI do të vlerësohet sipas procedurave të përcaktuara nga Rregulla e Brendshme CI 1.3, dhe të përfshira në Standardet e Menaxhimit të CI.

Mekanizmi i Ankesave

Procedura e ankesave të jashtme do të zhvillohet në përputhje me nenin 1.7 të Standardeve të Menaxhimit të CI. Është veçanërisht e rëndësishme që përfituesit, anëtarët e komunitetit dhe stafi i partnerëve të jenë në gjendje të bëjnë ankesë.

Detyrimi për të raportuar

Çdo anëtar i stafit ka për detyrë të raportojë menjëherë çdo dyshim apo shqetësim lidhur me shkeljet e këtij Kodi. Në shumicën e rasteve, stafi duhet të ngejë çdo shqetësim tek mbikëqyrësi i tyre. Kjo mund të bëhet me gojë ose me shkrim dhe duhet të përfshijë detaje të plota dhe, nëse është e mundur, dëshmi mbështetëse. Nëse për ndonjë arsye (p.sh menaxheri mund të implikohet) kjo nuk është e mundur, ata duhet të flasin me një menaxher më të lartë, anëtar të bordit ose një autoritet tjetër të përshtatshëm.

Të gjitha zbulimet do të trajtohen në besim. Kushdo që ngre shqetësime për keqpërdorime serioze do të mbrohet nga viktimizimi ose ndonjë trajtim tjetër i dëmshëm nëse ata paraqiten me shqetësime serioze, me kusht që shqetësimet të ngrihen me mirëbesim. Pretendimet qëllimisht të rreme janë shkelje e rëndë disiplinore dhe do të hetohen dhe trajtohen në përputhje me rrethanat.

Shkeljet e Kodit

Çdo shkelje e Kodit të Sjelljes do të hetohet dhe mund të çojë në masa disiplinore.

Data: 03.07.2018

Dodë Gjergji
President
Caritas Kosova

Romë, Maj 2014

Miratuar nga RepCo 18 Maj 2014